

17 Konsumtion av livsmedel

Kapitel 17 innehåller information om direktkonsumtionen av livsmedel, om kostens näringsinnehåll samt om livsmedelskonsumtionen enligt nationalräkenskaperna.

Sammanfattning

Direktkonsumtion av livsmedel

Med direktkonsumtion av livsmedel avses de totala leveranserna av livsmedel till privat-hushåll och storkök samt producenternas hemmaförbrukning. Redovisning sker i kvantiteter per capita samt i miljoner kilo respektive liter.

Enligt **tabell 17.1** är konsumtionen av *bröd och konditorivaror* i kg per person och år i stort sett oförändrad mellan år 2003 och 2004. Sedan 1995 däremot har konsumtionen ökat med 29 %.

Konsumtionen per capita av *kött* har ökat förhållandevis kraftigt under senare år, framförallt av fjäderfäkött. Dessutom har konsumtionen av *charkprodukter* ökat sedan år 2000, främst beroende på en ökad konsumtion av *korv och pastejer* m.m.

Konsumtionen av *fisk* visar inget tydligt utvecklingsmönster. Resultaten anses osäkra och det är därför svårt att dra slutsatser av materialet.

I direktkonsumtionen av *mjölk* har sedan 1995 lätt- och minimjölken minskat sin andel till förmån för mellanmjölken samtidigt som standardmjölken minskat kraftigt, med 28 %.

Konsumtionen av *ost och ägg* har sedan 1995 legat på en relativt stabil nivå.

Konsumtionen av *smör och margarin* minskade med 34 % mellan 1995 och 2004. Såväl konsumtionen av lättmargarin som av det fetare smöret och margarinet har gått ned, medan konsumtionen av matolja ökat något.

I fråga om *köksväxter* så har konsumtionen

2004 i förhållande till året innan ökat något.

Konsumtionsmönstret vad gäller *frukt och bär* är förhållandevis konstant jämfört med föregående år 2003. Det som man kan påtala är dock en liten ökning av konsumtionen av *citrusfrukter och vindruvor* samt *äpplen och päron*.

Konsumtionen av *färsk potatis* har ökat något sedan föregående år och uppgick år 2004 till 46 kg per person. Konsumtionen har däremot minskat (20 %) sedan 1995, då den var 57 kg per person. Samtidigt minskar konsumtionen av potatisprodukter som t.ex. olika slags frysta och kyllda potatisprodukter.

Konsumtionen av *läskedrycker och mineralvatten* har ökat från 70 liter 1995 till 96 liter år 2004, dvs. med 37 % medan konsumtionen av *lättöl och öl* 2,25–3,5 % minskat från 44 till 24 liter (46 %). När det gäller *alkoholhaltiga drycker* så har konsumtionen minskat något. År 2004 konsumerades 28 liter starköl, 19 liter vin samt knappt 3 liter spritdrycker per person och år.

Kostens näringsinnehåll

Sedan 1980 och fram t.o.m. 2004 har *energitillförseln* per person och dag varit i stort sett oförändrad, dvs. ca. 12–13 mJ. (**tabell 17.2**).

Tillförseln av *protein* har ökat med drygt 17 % sedan 1980, från 87 g per person och dag till 102 g år 2004. Våra viktigaste proteinkällor är kött och köttvaror, bröd och spannmålsprodukter samt mjölk och ost.

Fettkonsumtionen har minskat sedan 1980-talet och år 2004 konsumerades 120 g per person och dag. År 2004 bidrog fett med drygt

34 % av energitillförseln, vilket är något mer än vad som rekommenderas. Fett erhålls främst genom konsumtion av matfett samt kött och köttvaror.

Sedan 1980 har *kolhydratintaget* ökat och det uppgick år 2004 till 371 g per person, vilket är en ökning med drygt 8 %. Kolhydrater erhålls i första hand från bröd och spannmålsprodukter (**tabellerna 17.2–3**).

De viktigaste livsmedlen för vårt intag av A-vitamin är kött och köttvaror, köksväxter och matfett. Frukt och bär, köksväxter samt potatis och potatisprodukter svarar för den dominerande delen av vårt intag av C-vitamin medan vårt intag av järn främst tillgodoses av bröd och spannmålsprodukter samt kött och köttvaror. De viktigaste källorna för kalciumintaget är mjölk och ost. Tiamin (vitamin B1) får vi främst från bröd- och spannmålsprodukter men även kött och köttvaror är en viktig tiaminkälla. Fibrer får vi främst genom bröd och spannmålsprodukter (**tabell 17.4**).

Försäljning av livsmedel

Försäljningen av livsmedel och icke alkoholhaltiga drycker ökade i fasta priser med 2 % mellan 2003 och 2004 till knappt 139 miljarder kronor. Kraftigaste försäljningsökningen noteras för socker, sylt, honung, choklad och konfektyr, 5 %. Försäljningen av alkoholhaltiga drycker minskade med närmare 8 % (**tabell 17.5**).

Livsmedelskonsumtionen enligt nationalräkenskaperna

Enligt nationalräkenskaperna utgjorde utgifter för livsmedel och icke alkoholhaltiga drycker år 2004 drygt 12 % av hushållens totala utgifter. Alkoholhaltiga drycker svarade för drygt 2 % av den totala konsumtionen. Av livsmedelsutgifterna exklusive drycker var kött den största posten, 20 %. I nationalräkenskaperna räknas inte utgifter för livsmedel och drycker i restaurang och storkök till området livsmedel utan klassas som utgifter för tjänst (**tabell 17.6**).

I fast penningvärde har utgifterna för livsmedel och icke alkoholhaltiga drycker ökat med 26 % sedan 1993 medan motsvarande ökning av hushållens totala konsumtion är 30 %. De icke alkoholhaltiga dryckerna har ökat med 49 % sedan 1993 medan de alkoholhaltiga dryckerna ökat med knappt 1 %. Minskningen för starkspriten är knappt 40 %. Indextalen speglar också den kvantitetsmässiga utvecklingen av konsumtionen av livsmedel och drycker (**tabell 17.7**).

Om statistiken

Jordbruksverkets konsumtionsberäkningar

Jordbruksverket (tidigare Statens jordbruksnämnd) redovisar sedan början av 1940-talet beräkningar av livsmedelskonsumtionen i landet och kostens näringsinnehåll. Beräkningarna tillkom för att man under krigsåren skulle kunna följa utvecklingen av livsmedelsförsörjningen och förändringar i näringsstandard. Användningsområdet utökades successivt och beräkningarna ingick under flera år som en integrerad del i SCB:s nationalräkenskaper vid beräkningar av den totala konsumtionen i landet.

Fram t.o.m. redovisningsår 1999 innefattade beräkningarna av den s.k. direktkonsumtionen både konsumerade kvantiteter av livsmedel och ett till detaljhandelspris uppskattat värde av konsumtionen. Fr.o.m. redovisningsår 2000 innefattas enbart beräkningar över de konsumerade kvantiteterna.

Med *direktkonsumtion* av livsmedel avses de totala leveranserna av livsmedel till enskilda hushåll och storhushåll samt konsumenternas hemmaförbrukning, den s.k. naturakonsumention. Så långt det är möjligt sker redovisning i den form varorna når konsumenten, dvs. som jordbruksprodukter, halvfabrikat, konserver, djupfrysta varor, färdiglagad mat etc.

Med *totalkonsumtion* av livsmedel avses den totala åtgången av olika råvaror för humankonsumtion. Totalkonsumtionen innefattar

därför alla de råvaror och halvfabrikat som konsumeras direkt, dels de råvaror och halvfabrikat som livsmedelsindustrin förbrukar för att tillverka livsmedel av högre förädlingsgrad för direktkonsumtion.

Underlaget till Jordbruksverkets konsumtionsberäkningar är verkets statistik rörande t.ex. slakt och egna undersökningar av exempelvis kvarnarnas leveranser av mjöl. Vidare används SCB:s statistik över industrins varuproduktion samt import och export. Förändringar i samband med och strax efter EU-inträdet av SCB:s statistikområden Utrikeshandelsstatistik och Industrins varuproduktion är två av de främsta anledningarna till nedläggningen av värdeberäkningen i direktkonsumtionsberäkningarna fr.o.m. år 2000.

Kostens näringsinnehåll

Beräkningarna avseende kostens näringsinnehåll baseras på uppgifter från Jordbruksverkets konsumtionsberäkningar samt en vid Livsmedelsverket utvecklad livsmedelsdatabas. Denna innehåller näringsvärden för ca 1 800 livsmedel och maträtter. Näringsvärdena baseras främst på Livsmedelsverkets egna analyser.

Försäljning av livsmedel

Från och med år 2000 producerar SCB livsmedelsförsäljningsstatistik som uppfyller nationalräkenskapernas och konsumentprisindex behov.

Olika källor har använts för att samla in statistiken, till exempel datakasseregister, enkätundersökningar, momsregistret och register över vilka företag som ingår i respektive livsmedelsblock.

Livsmedelskonsumtionen enligt nationalräkenskaperna

I nationalräkenskaperna (NR) beskrivs i form av ett kontosystem vårt lands ekonomiska aktiviteter och utveckling på ett konsistent och överskådligt sätt. Produktionen redovisas in-

delad i de två huvudsektorerna näringslivet och offentliga myndigheter/hushållsorganisationer. Näringslivsredovisningen sker med uppdelning på bransch. För varje bransch, t.ex. livsmedelsindustri, visas produktionsvärde, förbrukning och förädlingsvärde. Summan av alla förädlingsvärden ger bruttonationalprodukten (BNP) mätt från produktionsidan. Produktionens användning redovisas uppdelad på hushållens konsumtion, statlig och kommunal konsumtion, export samt bruttoinvesteringar och lagerinvesteringar. Summan av dessa användningar med avdrag för import ger BNP från användningssidan.

Varje kvartal beräknas i NR värdet av den totala konsumtionen i landet. Beräkningsprinciperna följer de internationella rekommendationerna på området. För hushållssektorns konsumtionsutgifter sker uppdelning efter ändamål (typ av varor och tjänster). I årsstatistiken delas livsmedelskonsumtionen upp på vissa varugrupper enligt en grövre indelning än den Jordbruksverket använder för sina beräkningar av livsmedelskonsumtionen.

Underlaget till NR:s beräkningar av livsmedelskonsumtionen t.o.m. år 1999 är i första hand Jordbruksverkets konsumtionsberäkningar. NR:s beräkningar skiljer sig från Jordbruksverkets genom att den offentliga livsmedelskonsumtionen i storkök vid t.ex. skolor och sjukhus samt livsmedelskonsumtion i restauranger inte ingår i NR:s redovisning för livsmedel. Däremot ingår restaurangutgifter i NR:s redovisning av hushållens totala konsumtion. Även i en del andra avseenden är beräkningsprinciperna olika. Från och med år 2002 är NR:s källa den Livsmedelsförsäljningsstatistik som tas fram inom SCB. Det finns för närvarande ett brott i tidsserien mellan 2001 och 2002 när det gäller ändamålsfördelningen inom livsmedel.

Nationalräkenskapernas indelning i ändamålsgrupper baseras på den inom EU tillämpade COICOP-indelningen (Classification of Individual Consumption by Purpose), vilken fr.o.m. 2000 även används vid de svenska beräkningarna av konsumentprisindex.

Annan publicering

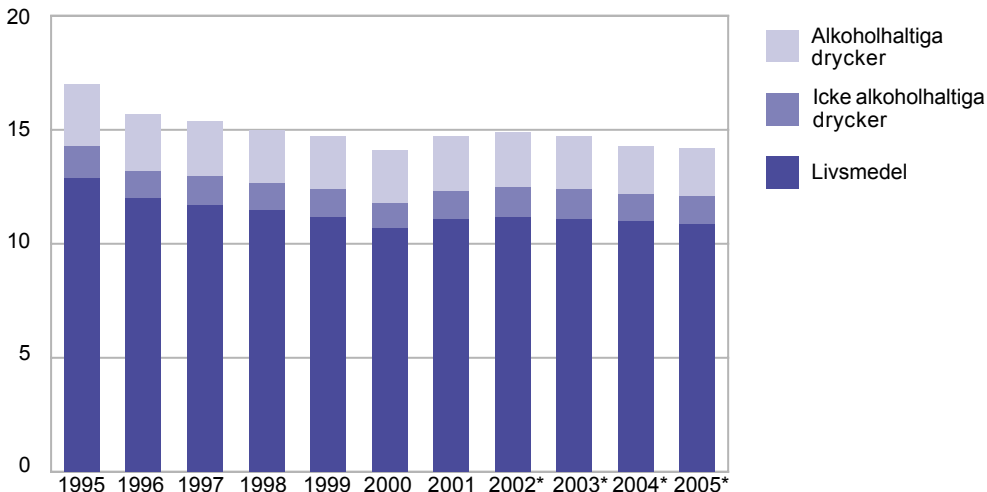
Jordbruksverket har varje år publicerat konsumtionsberäkningarna i särskilda rapporter. Den senaste redovisningen av direktkonsumtionen inklusive vissa uppgifter om kostens näringsinnehåll har lämnats i ”Konsumtionen av livsmedel och dess näringsinnehåll. Uppgifter t.o.m. 2004”, Jordbruksverket, Rapport 2006:2. Denna rapport finns tillgänglig på Jordbruksverkets webbplats www.sjv.se under Statistik, Livsmedel. I denna rapport redovisas även beräkningar av totalkonsumtionen.

Statistik över livsmedelsförsäljning finns på SCB:s webbplats www.scb.se.

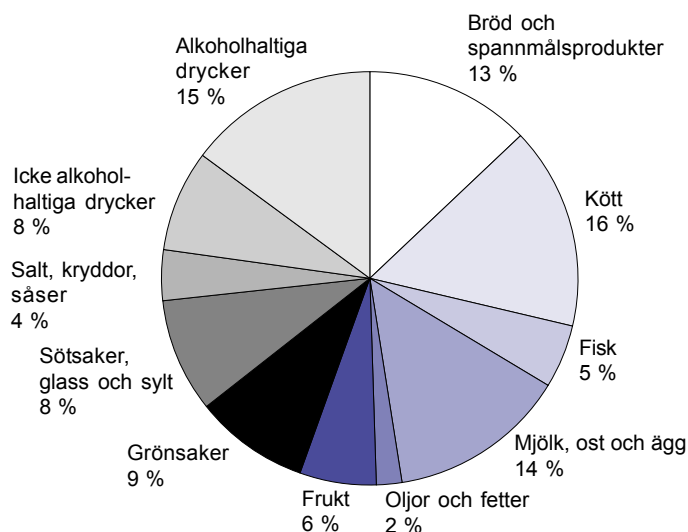
Hushållens konsumtionsutgifter enligt nationalräkenskaperna med uppdelning efter bl.a. olika livsmedel publiceras av SCB i Statistiska meddelanden serie NR. Nationalräkenskapssystemet redovisas enligt ENS 95 (Europeiska Nationalräkenskapssystemet), vilket sammanfaller med det av FN m.fl. rekommenderade. En dokumentation av det svenska nationalräkenskapssystemet finns tillgänglig på SCB:s webbplats www.scb.se.

Figur 17A**Privat konsumtion av livsmedel och drycker enligt nationalräkenskaperna i procent av värdet av hushållens totala konsumtion 1995–2005***Private consumption of food and beverages according to the National Accounts, per cent of total consumption expenditures*

Procent

Källa: SCB, Nationalräkenskaperna.

Figur 17B**Privat konsumtion av olika livsmedel och drycker 2005 enligt nationalräkenskaperna, fördelning i procent, preliminära uppgifter***Private final consumption of different foodstuffs and beverages according to the National Accounts, percentages, provisional data*

Källa: SCB, Nationalräkenskaperna.

Tabell 17.1

Direktkonsumtion av livsmedel 1990–2004, kilo eller liter per person

Consumption of food. Kilograms or litres per person

Uppgifterna nedan avser varans art före den slutliga beredningen i hemmet. Sålunda redovisas t.ex. endast marknadsförda produkter i positionerna 12–17, medan hembakade produkter redovisas under vetemjöl, ägg, socker osv.

	En- het	Varu- kod	1990	1995	2000	2003	2004*
Befolkningstal, milj. (medeltal personer)			8 559	8 827	8 872	8 958	8 994
Bröd och spannmålsprodukter							
<i>Mjöl och gryn</i>	kg	1–5	22,0	21,3	18,5	19,5	19,6
Vetemjöl, rågmjöl o. mjöl av annan spannmål	kg	1–3	15,3	14,1	12,1	11,4	11,1
Risgryn	kg	4	3,9	4,1	4,0	5,1	5,5
Havregryn och gryn av annan spannmål	kg	5	2,8	3,1	2,4	3,0	3,0
<i>Mjölprodukter, exkl. bröd och konditorivaror</i>	kg	7–10	9,5	10,6	12,7	13,6	13,8
Mixer m.m. av mjöl el. stärkelse, vällingpulver	kg	7–8	1,8	1,5	1,4	1,2	1,4
Makaroner, spagetti och liknande produkter	kg	9	4,3	5,4	7,1	8,0	8,2
Majsflingor, rostat ris, ostbågar, popcorn	kg	10	3,3	3,7	4,2	4,4	4,3
<i>Bröd och konditorivaror</i>	kg	12–17	52,1	55,2	66,7	70,6	71,0
Knäckebröd ¹ , flatbröd ^{2,3}	kg	12	5,6	4,2	3,6	3,5	3,7
Skorpor och skorpmjöl ³	kg	13	1,0	0,5	0,6
Mjukt matbröd ²	kg	14	30,9	36,6	45,1	50,9	49,0
Kex, rån och torra småkakor	kg	15	6,2	4,6	4,9	4,9	4,9
Bullar, vetelängder och annat mjukt kaffebröd	kg	16	3,8	3,9	6,3	3,7	4,3
Bakelser, tårter, sockerkakor o.övr. bakverk	kg	17	4,6	5,5	6,2	7,7	9,1
Kött och köttvaror							
<i>Kött, färskt och fryst</i>	kg	20–27	26,8	31,3	40,9	41,1	42,1
Hemslakt av kalv, gris och får ^{4,5}	kg	20	0,4	0,4	0,3	0,4	0,4
Nöt- och kalvkött, färskt och fryst ^{6,7,8}	kg	21–22	7,1	7,1	10,8	10,4	10,5
Griskött, färskt och fryst ^{7,8}	kg	23	10,3	12,9	15,1	14,3	15,0
Färskött, färskt och fryst ⁸	kg	24	0,7	0,6	0,7	0,9	0,8
Fjäderfäskött, färskt och fryst ⁸	kg	25	5,4	8,2	11,8	13,0	13,5
Renkött, färskt och fryst ⁹	kg	26	0,3	0,2	0,2	0,2	0,1
Kött av hare, älg och annat vilt ^{9,10}	kg	27	2,6	1,9	2,0	2,0	1,9
<i>Charkuterivaror o. konserver (inkl. innanmat)</i>	kg	29–32	21,6	23,2	22,4	23,2	23,7
Lever, njure och tunga ^{9,9}	kg	29	0,5	0,5	0,7	0,7	0,7
Skinka, kassler o. andra oblandade charkvaror ⁸	kg	30	4,6	5,7	5,6	4,9	4,8
Korv, pastejer o. andra blandade charkvaror ⁸	kg	31	14,7	15,7	15,1	16,9	17,5
Köttkonserver (exkl. köttsockor) ⁸	kg	32	1,8	1,4	1,0	0,7	0,7
Frysta köttprodukter och fryst färdiglagad mat innehållande kött ⁸	kg	36	5,2	6,3	8,8	15,1	14,9

1) Inklusive ströbröd framställt av knäckebröd.

2) Fr.o.m. 1995 redovisas tunnbröd tillsammans med mjukt matbröd.

3) Fr.o.m. 2003 redovisas skorpor och skorpmjöl tillsammans med knäckebröd och flatbröd.

4) Uppgifterna avser vara med ben.

5) Uppgifterna har reviderats fr.o.m. 2000 p.g.a. ändrat underlag. Jämförelse med tidigare år bör tolkas med försiktighet.

6) Fr.o.m. 1995 redovisas Kalv- och Nötkött tillsammans.

7) Inkl. köttinnehållet i viss färdiglagad mat.

8) Uppgifterna har reviderats fr.o.m. 1996 p.g.a. ändrat underlag. Jämförelse med tidigare år bör tolkas med försiktighet.

9) Uppgifterna baseras på bristfälligt underlag och är därför osäkra.

10) Inkl. vissa kvantiteter fryst kött.

11) Produktion inom vattenbruket ingår här.

12) Fr.o.m. 2000 redovisas inte konsumtionen av varorna 38–44 samt 58 p.g.a. att resultaten anses alltför osäkra.

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 17.1 (forts.)

	En- het	Varu- kod	1990	1995	2000	2003	2004*
Fisk, kräftdjur och blötdjur							
Hel, styckad eller filéad, färsk fisk ^{11,12}	kg	38–43	6,5	5,9
Filéad fryst fisk	kg	45–48	2,7	2,0	1,9	2,5	2,6
Konserver och beredd fisk	kg	49–56	6,7	5,8	7,4	8,2	8,9
Kräftdjur och blötdjur, även konserver ¹²	kg	58–59	2,7	3,0	1,6	1,9	1,8
Mjök							
Mjök	liter	60–68	154,7	144,7	140,5	140,1	139,3
Direktförsäld o. hemmaförbrukad mjök	liter	60	2,8	2,0	1,4	1,1	1,0
Lätt- och minimjök < 1,0 % ¹³	liter	61	36,3	25,8	23,7	23,7	24,5
Mellanmjök m.m. 1,0 % – 2,0 %	liter	62	34,2	45,0	49,8	50,9	51,3
Standardmjök > 2,0 %	liter	63	54,3	43,7	36,8	33,3	31,4
Filmjök < 1,0 % ¹³	liter	64	3,9	3,4	3,2	4,2	4,5
Filmjök >= 1,0 % ¹³	liter	65	11,0	9,6	15,1	13,7	13,3
Lättyoghurt etc. < 1,0 % ^{13,14}	liter	66	3,3	4,0	4,9
Yoghurt 1,0 % – 2,0 % ^{13,14}	liter	67	1,8	2,0	1,5
Yoghurt inkl. Kefir > 2,0 % ^{13,14}	liter	68	5,5	7,3	6,9
Grädde, ost och ägg							
Grädde	liter	70–72	8,5	9,2	9,9	9,0	9,0
Tunn grädde < 29 % ¹⁵	liter	70	1,3	1,3	2,0	2,0	2,1
Gräddfil 12 %	liter	71	1,1	1,2	1,6	1,6	1,6
Tjock grädde > 29 % ¹⁵	liter	72	6,2	6,7	6,3	5,5	5,3
Mjölkpulver	kg	74	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
Ost	kg	75–78	16,3	16,4	16,5	17,5	17,6
Härdost	kg	75	13,1	13,3	12,6	12,7	12,9
Smältost, mesvaror, ost av andra slag	kg	76–78	3,2	3,1	3,9	4,8	4,7
Ägg ⁹	kg	80	11,7	10,4	10,4	9,2	10,2
Matfett							
Smör och margarin	kg	82–84	18,2	17,2	14,9	11,9	11,4
Smör	kg	82	2,2	2,0	1,3	1,4	1,4
Hushållsmargarin (inkl. Bregott)	kg	83	11,6	9,8	8,7	6,5	5,6
Lättmargarin	kg	84	4,3	5,4	4,9	4,1	4,4
Matolja	kg	87	0,8	0,9	0,9	1,3	1,3
Köksväxter							
Rotfrukter	kg	89–90	9,0	9,6	9,4	9,6	11,0
Morötter	kg	89	7,4	8,2	8,0	8,5	10,0
Övriga rotfrukter	kg	90	1,5	1,5	1,4	1,1	1,0
Färska köksväxter	kg	92–99	28,9	31,9	38,8	37,2	41,7
Gurka	kg	92	3,8	3,3	4,3	4,0	4,3
Lök, purjolök	kg	93–94	5,5	6,3	8,7	6,6	8,3
Blom-, vit-, röd-, bryssel-, grön- o. salladskål ¹⁶ samt broccoli	kg	95–96	5,9	6,7	6,3	5,7	6,4
Sallad, salladskål ¹⁶	kg	97	5,0	4,0	5,5	5,7	5,7
Tomater	kg	98	6,3	8,1	8,6	8,5	10,0
Övriga köksväxter, färska	kg	99	2,3	3,5	5,4	6,7	7,0
Frysta, torkade, inlagda, beredda eller konserverade rotfrukter o. köksväxter	kg	101–104	16,9	15,6	17,6	20,5	20,7

13) Revideringar har gjorts fr.o.m. 2000 p.g.a. förändringar i källmaterialet.

14) Inkl. frukt- och bäryoghurt.

15) Fr.o.m. år 2000 används fetthaltsgrenen 29 %, tidigare år gällde 27 %. Detta innebär att redovisade siffror före år 2000 inte är helt jämförbara med de som redovisats senare år.

Tabell 17.1 (forts.)

	En- het	Varu- kod	1990	1995	2000	2003	2004*
Fruktar och bär							
Citrusfrukter och vindruvor, färska	kg	106–107	16,9	17,2	17,0	17,2	18,4
Mandel och nötter, färska eller beredda	kg	108	1,5	1,4	1,2	1,3	1,6
Äpplen och päron, färska ^{9,17}	kg	109	15,0	13,5	14,0	14,6	15,8
Körsbär, persikor, plommon o. likn. stenfrukter, bananer, meloner och övriga färska frukter ^{9,17}	kg	110–111	21,5	21,3	27,6	27,2	26,4
Jordgubbar, hallon, sv. vinbär, blåbär, lingon o. andra bär, färska eller frysta ^{9,17}	kg	112–113	1,7	1,7	1,8	1,6	2,0
Fruktar och bär, hela i stycken el. mosade, torkade el. konserverade	kg	114–115	6,1	4,2	4,9	5,6	5,4
Sylter, marmelader, fruktmos och geléer	kg	116	5,5	6,3	6,4	7,5	6,7
Soppor och buljonger innehåll. köksväxter, bär, frukter, fisk och kött ¹⁸	kg	117–118	3,4	4,2	3,8	4,2	4,2
Safter och juicer av köksväxter, frukter och bär	liter	119–120	18,9	19,7	18,5	24,1	22,4
Övriga livsmedel							
Potatis, färsk ^{9,19}	kg	122	60,4	57,2	47,1	43,4	45,7
Potatisprodukter	kg	123–127	6,8	7,5	10,4	11,6	10,8
Socker	kg	129–130	13,9	11,3	10,1	8,5	8,1
Sirap	kg	131	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3
Kaffe, rostat	kg	133	9,0	7,5	7,0	7,5	7,9
Te	kg	134	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3
Kaffe- och teextrakt, kakaopulver, drick-choklad o. chokladsåser	kg	135–137	1,7	2,0	2,6	2,1	2,2
Honung ⁹	kg	139	0,8	0,7	0,6	0,7	0,6
Choklad och konfektyrvaror	kg	140	11,1	11,8	14,8	16,8	15,7
Såser inkl. majonnäs	kg	141	5,4	6,4	9,1	10,8	12,5
Glass	liter	142–143	13,9	13,7	12,5	12,7	11,7
Kryddor inkl. senap och salt ⁹	kg	145–146	2,7	2,6	2,6	2,7	2,5
Alkohol fria och alkoholhaltiga drycker							
Läskedrycker och mineralvatten	liter	148–149	59,5	70,2	90,6	100,1	96,5
Läskedrycker, cider m.m. ²⁰	liter	148	49,8	58,2	82,2	93,4	88,6
Mineralvatten och annat kolsyrat vatten	liter	149	9,7	12,0	8,4	6,7	7,8
Majtdrycker	liter	151–152	41,2	43,5	31,7	26,3	23,5
Lättöl < 2,25% (inkl. svagdricka)	liter	151	12,6	10,7	7,4	5,9	5,3
Öl 2,25 – 3,5 %	liter	152	28,6	32,8	24,2	20,5	18,2
Alkoholhaltiga drycker							
Starköl	liter	156	19,0	21,8	25,3	29,6	28,4
Vin	liter	157	12,2	12,6	16,3	19,9	19,3
Spritdrycker	liter	158	4,4	3,4	2,8	3,0	2,7

16) Fr.o.m. 1995 ingår salladskål i vara 96.

17) Naturakonsumtion ingår inte.

18) Uppgifterna avser såväl torkade som färdiga soppor, varför de bör tolkas med viss försiktighet.

19) Inkl. konsumtion av skalad potatis.

20) Inkl. mineralvatten och kolsyrat vatten med tillsats av socker eller aromämne.

Tabell 17.2

Näringsvärden per person och dag. Genomsnitt för hela befolkningen¹*Nutritive values per capita and day. Means for the whole population*

	Absoluta tal					Procentuellt bidrag till energitillförseln				
	Energi,	Pro-	Fett,	Kolhyd-	Alko-	Pro-	Fett,	Kolhyd-	Alko-	Summa
	mJ ²	tein,	g	rater,	hol,	tein,	%	rater,	hol,	%
	g	g	g	g	g	%	%	%	%	%
2004*	12,9	102	120	371	13,5	13,4	34,6	49,0	3,0	100
2003	12,9	100	120	375	14,5	13,2	34,4	49,2	3,2	100
2002	13,3	104	122	390	14,2	13,2	34,0	49,7	3,1	100
2000	12,5	96	120	357	12,8	13,1	35,5	48,4	3,0	100
1995 ³	11,9	89	118	334	12,5	12,7	36,6	47,6	3,1	100
1990	12,3	89	122	352	13,1	12,0	37,2	47,8	3,0	100
1985	12,2	86	125	343	12,2	11,8	38,5	46,8	2,9	100
1980	12,3	87	126	342	13,0	11,8	38,7	46,4	3,1	100

1) Ändringar i underlaget för konsumtionsberäkningarna har medfört att uppgifterna fr.o.m. 1997 inte är helt jämförbara med uppgifterna för tidigare år.

2) 1 mJ (megajoule) = 239 kcal (kilokalorier) fr.o.m. 1980 men inte dessförinnan.

3) Fr.o.m. 1995 ingår ej kostfibrer i kolhydrat- och energivärdet.

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 17.3

Genomsnittlig tillförsel av energi, protein, fett och kolhydrater per person och dag 1980 och 2004 med fördelning på olika livsmedel*Mean supply of energy, protein, fat and carbohydrates per capita and day by different foodstuffs*

	Energi, kJ		Protein, g		Fett, g		Kolhydrater, g	
	1980	2004*	1980	2004*	1980	2004*	1980	2004*
Bröd och spannmålsprodukter	3 028	3 793	17	23	12	17	134	164
Kött och köttvaror	1 321	1 599	23	30	23	27	5	5
Fisk, kräft- och blötdjur ²	220	273	6	7	3	3	1	2
Mjök	1 129	840	17	13	11	7	25	21
Grädde och mjölkpulver	247	285	1	1	6	7	1	1
Ost	544	626	10	11	10	11	1	1
Ägg	166	150	4	3	3	3	0	0
Matfett ³	1 747	968	0	1	47	26	0	0
Köksväxter	205	316	2	3	1	1	9	12
Frukt och bär	692	814	1	2	1	2	36	42
Potatis och potatisprodukter	625	613	3	3	1	3	31	26
Socker och sirap	919	383	0	0	0	0	54	23
Andra livsmedel ⁴	891	1 347	3	4	8	13	32	47
Malt och läskedrycker ⁵	259	459	0	0	0	0	11	23
Totalt livsmedel	11 993	12 468	87	101	126	120	340	367
Alkoholhaltiga drycker	326	404	0	1	0	0	2	4
Totalt	12 319	12 871	87	102	126	120	342	371

1) Fr.o.m. 1995 ingår inte kostfibrer i kolhydratvärdet.

2) Inkl. konserver och andra beredningar.

3) Smör, Bregott och övrigt matfett.

4) Kaffe, te, kakaopulver, honung, choklad- och konfektyrvaror, vissa såser och glass.

5) Exkl. starköl.

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 17.4**Genomsnittlig tillförsel av vissa vitaminer, järn, kalcium och fibrer per person och dag 2004, milligram. Preliminära uppgifter**

Mean supply of certain vitamins, iron, calcium and fibres per capita and day milligrams.
Provisional data

	A-vitamin ¹	C-vitamin	Tiamin ²	Järn	Kalcium	Kost-fibrer
Bröd och spannmålsprodukter	106	2	0,9	4,5	113	12
Kött och köttvaror	636	1	0,5	4,2	34	0
Fisk, kräft- och blötdjur ³	34	0	0,0	0,5	18	0
Mjök	133	4	0,2	0,2	445	0
Grädde och mjölkpulver	64	0	0,0	0,0	21	0
Ost	103	0	0,0	0,1	296	0
Ägg	52	0	0,0	0,5	12	0
Matfett ⁴	297	0	0,0	0,0	6	0
Köksväxter	480	50	0,1	1,3	61	4
Frukt och bär	22	50	0,1	0,7	31	3
Potatis och potatisprodukter	3	14	0,1	0,8	10	3
Socker och sirap	0	0	0,0	0,0	1	0
Andra livsmedel ⁵	30	4	0,0	1,4	84	1
Malt- och läskedrycker (exkl. starköl)	0	0	0,0	0,3	12	0
Totalt livsmedel	1 960	126	2,1	14,5	1 145	23
Alkoholhaltiga drycker	0	0	0,0	0,7	13	0
Totalt	1 960	126	2,1	15,2	1 157	23

1) Redovisning i RE (=retinolekvivalenter). RE=summan av färdigblandad retinol i kosten och vitamin A aktivitet från beta-karoten.

2) B1-vitamin.

3) Inkl. konserver och andra beredningar.

4) Smör, Bregott och övrigt matfett.

5) Kaffe, te, kakaopulver, honung, choklad- och konfektyrvaror, vissa såser, glass.

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 17.5

**Försäljning (inkl moms) av livsmedel och drycker inom handeln 2000–2004
(enligt mer detaljerad COICOP), belopp i milj. kr**
Turnover (incl. V.A.T) of food and drinks for the retail trade and retail sale of automotive fuel 2000–2004 (by more detailed COICOP), millions SEK

COICOP	Varugrupp	Försäljning (inkl. moms)					
		Löpande priser			Fasta priser (2000=100) ¹		
		2000	2003	2004	2000	2003	2004
01.1.1	Bröd och övriga spannmåls- produkter	19 138	21 180	21 980	19 138	20 349	21 104
01.1.1.1	Ris	619	649	644	619	637	646
01.1.1.2	Bröd	10 997	12 534	13 047	10 997	12 010	12 399
01.1.1.3	Pastaprodukter	1 186	1 386	1 554	1 186	1 308	1 494
01.1.1.4	Bakverk	3 188	3 358	3 450	3 188	3 204	3 285
01.1.1.5	Andra spannmålsprodukter	3 148	3 253	3 285	3 148	3 189	3 280
01.1.2	Kött	19 862	25 175	26 116	19 862	23 557	24 551
01.1.2.1-	Nöt-, gris-, får-, lamm- och viltkött	8 556	10 237	10 494	8 556	9 449	9 638
01.1.2.4, 01.1.2.7							
01.1.2.5	Torkat, saltat eller rökt kött och ätliga slaktbiprodukter	8 438	11 526	12 358	8 438	10 885	11 796
01.1.2.6	Annat konserverat eller bearbetat kött samt beredningar av kött	2 868	3 412	3 264	2 868	3 223	3 116
01.1.3	Fisk	7 352	8 473	8 391	7 352	7 205	7 172
01.1.3.1-	Fisk och skaldjur (färsk, kyld, fryst, torkad, rökt eller saltad)	2 580	3 382	3 668	2 580	2 690	2 928
01.1.3.3							
01.1.3.4	Annan konserverad eller beredd fisk och skaldjur samt beredningar av fisk och skaldjur	4 772	5 091	4 723	4 772	4 515	4 244
01.1.4	Mjök, ost och ägg	19 839	23 751	23 920	19 839	21 667	21 826
01.1.4.1-	Mjök	5 135	5 713	5 678	5 135	5 065	5 010
01.1.4.3							
01.1.4.4	Yoghurt och fil	3 727	4 688	4 495	3 727	4 174	3 982
01.1.4.5-	Ost och andra mjökprodukter	9 539	11 641	12 014	9 539	10 875	11 277
01.1.4.6							
01.1.4.7	Ägg	1 438	1 710	1 733	1 438	1 554	1 557
01.1.5	Oljor och fetter	3 662	3 919	3 836	3 662	3 777	3 672
01.1.5.1	Smör	468	527	516	468	503	484
01.1.5.2, 01.1.5.5	Margarin och annat fett	2 685	2 779	2 702	2 685	2 691	2 601
01.1.5.3-	Matolja	509	612	618	509	583	587
01.1.5.4							

1) Fastprisberäkningar bygger på uppgifter ifrån KPI utförda på Nationalräkenskapernas varugruppsnivå. Fastprisberäkning är gjord i 2000 års priser.

Källa: SCB, Handel med varor och tjänster.

Tabell 17.5 (forts.)

COICOP	Varugrupp	Försäljning (inkl. moms)					
		Löpande priser			Fasta priser (2000=100) ¹		
		2000	2003	2004	2000	2003	2004
01.1.6	Frukt	8 157	9 839	10 420	8 157	8 690	9 025
01.1.6.1-	Frukt (färsk, kyld eller fryst)	7 300	8 797	9 348	7 300	7 703	7 999
01.1.6.7							
01.1.6.8	Torkad frukt	697	798	832	697	756	796
01.1.6.9	Konserverad frukt och fruktbaserade produkter	160	244	240	160	231	230
01.1.7	Grönsaker	13 218	15 366	15 046	13 218	13 876	14 186
01.1.7.1-	Grönsaker och potatis (färsk, kyld eller fryst)	8 852	10 494	10 338	8 852	9 257	9 635
01.1.7.4,							
01.1.7.7							
01.1.7.5	Torkade grönsaker	96	102	114	96	96	108
01.1.7.6	Andra konserverade eller behandlade grönsaker	1 959	2 326	2 274	1 959	2 129	2 115
01.1.7.8	Potatisprodukter	2 312	2 444	2 320	2 312	2 395	2 328
01.1.8	Socket, sylt, honung, choklad och konfektyr	15 224	16 668	17 593	15 224	15 977	16 795
01.1.8.1	Socket	937	1 024	967	937	961	909
01.1.8.2	Sylter och marmelader	987	1 104	1 291	987	1 053	1 221
01.1.8.3-	Konfektyr, choklad och glass	13 299	14 541	15 334	13 299	13 964	14 666
01.1.8.6							
01.1.9	Övriga livsmedel	5 965	6 458	6 345	5 965	6 252	6 180
01.1.9.1	Såser och smaksättningsmedel	2 338	3 471	3 835	2 338	3 354	3 751
01.1.9.2	Salt, kryddor och kryddväxter	124	149	150	124	151	151
01.1.9.3-	Jäst, dessertberedningar och soppor samt övrigt	3 503	2 838	2 360	3 503	2 748	2 279
01.1.9.4							
01.2.1	Kaffe te och chokladdryck	4 501	4 440	4 413	4 501	4 952	5 046
01.2.1.1	Kaffe	3 685	3 566	3 500	3 685	4 079	4 148
01.2.1.2	Te	541	572	604	541	566	594
01.2.1.3	Kakao och chokladpulver	275	302	309	275	307	304
01.2.2	Mineralvatten, läskedrycker, frukt- och grönsaksjuicer	8 195	9 860	9 454	8 195	9 686	9 267
01.2.2.1-	Läskedrycker samt mineral- och källvatten	4 381	5 673	5 308	4 381	5 529	5 126
01.2.2.2							
01.2.2.3-	Juice och saft	3 814	4 187	4 146	3 814	4 156	4 141
01.2.2.4							
02.1	Alkoholhaltiga drycker	24 709	27 777	25 629	24 709	27 756	25 632
02.1.1	Spritdrycker	7 285	7 441	6 507	7 285	7 279	6 354
02.1.2	Vin inkl. cider	10 113	12 017	11 734	10 113	12 431	11 963
02.1.3	Öl	7 312	8 319	7 388	7 312	8 046	7 315
Därav	Öl klass I och II	3 370	3 189	2 930	3 370	3 032	2 797
	Öl klass III	3 939	5 130	4 458	3 939	5 015	4 518

Tabell 17.6

Hushållens konsumtionsutgifter efter ändamål 1995–2005 enligt nationalräkenskaperna (NR), löpande priser, milj. kr*Household final consumption expenditure by purpose according to the National Accounts, current prices*

	COICOP ¹	1995	2000	2002	2003	2004*	2005*
<i>Livsmedel o icke alkoholhaltiga drycker²</i>	01	120 730	125 708	140 189	144 055	146 398	149 331
<i>Livsmedel</i>	011	109 149	113 777	126 019	129 304	132 114	134 672
Bröd och spannmåls- produkter	0111	18 083	18 603	21 111	21 180	21 980	22 413
Kött	0112	24 438	24 686	24 764	25 686	26 646	27 160
Fisk	0113	6 273	7 657	8 585	8 473	8 391	8 527
Mjölk, ost och ägg	0114	19 163	20 027	22 768	23 820	23 988	24 394
Oljor och fetter	0115	3 712	3 399	3 788	3 918	3 836	3 902
Frukt	0116	9 096	10 109	9 489	10 050	10 642	10 819
Grönsaker	0117	11 913	12 850	14 814	15 581	15 256	15 534
Sötsaker, glass, sylt	0118	12 576	12 486	14 438	14 139	15 030	15 463
Salt, kryddor, såser	0119	3 895	3 960	6 262	6 457	6 345	6 460
<i>Icke alkoholhaltiga drycker</i>	012	11 581	11 931	14 170	14 751	14 284	14 659
Kaffe, te, choklad	0121	5 287	4 606	4 298	4 440	4 413	4 575
Läsk, juice, saft	0122	6 294	7 325	9 872	10 311	9 871	10 084
<i>Alkoholhaltiga drycker</i>	021	22 345	24 064	26 709	26 781	24 944	25 485
Sprit	0211	7 846	7 285	7 708	7 330	6 384	6 249
Vin	0212	7 392	9 517	10 828	11 317	11 176	11 650
Öl	0213	7 107	7 262	8 173	8 134	7 384	7 586
Hushållens konsumtions- utgifter totalt		862 146	1 060 457	1 121 265	1 161 225	1 198 508	1 240 049

1) Classification of Individual Consumption by Purpose.

2) Brött i tidsserien mellan 2001 och 2002 beroende på ny varufördelning inom gruppen 01 Livsmedel och icke alkoholhaltiga drycker.

Källa: SCB, Nationalräkenskaperna.

Tabell 17.7**Hushållens konsumtionsutgifter efter ändamål 1995–2005 enligt nationalräkenskaperna (NR), fasta priser, index (1993=100)***Household final consumption expenditure by purpose according to the National Accounts, fixed prices, index numbers*

	COICOP ¹	1995	2000	2002	2003	2004*	2005*
<i>Livsmedel o icke alkoholhaltiga drycker²</i>	01	103,5	112,2	117,9	120,7	123,2	126,4
<i>Livsmedel</i>	011	103,6	111,9	115,7	118,1	121,2	124,2
Bröd och spannmålsprodukter	0111	104,7	110,1	120,4	120,5	125,0	128,7
Kött	0112	107,1	116,7	109,0	114,2	119,1	121,1
Fisk	0113	103,8	118,0	114,2	111,2	111,3	111,8
Mjölk, ost och ägg	0114	101,9	106,1	113,5	115,1	115,9	119,0
Oljor och fetter	0115	99,6	91,8	100,4	102,4	99,6	103,6
Frukt	0116	100,7	116,7	98,3	106,1	110,5	110,3
Grönsaker	0117	107,0	133,8	139,5	147,6	150,2	153,4
Sötsaker, glass, sylt	0118	98,4	97,6	109,0	106,4	112,7	118,8
Salt, kryddor, såser	0119	101,6	104,7	159,8	158,2	155,9	162,3
<i>Alkohol fria drycker</i>	012	103,3	115,0	140,3	146,6	143,1	148,8
Kaffe, te, choklad	0121	92,3	98,3	102,3	109,4	111,7	117,8
Läsk, juice, saft	0122	112,1	128,7	171,1	177,6	169,4	174,9
<i>Alkoholhaltiga drycker</i>	021	97,3	95,4	106,3	105,8	98,6	100,9
Sprit	0211	86,1	70,8	73,4	69,7	60,6	59,3
Vin	0212	100,2	111,7	132,6	137,3	133,6	138,3
Öl	0213	109,0	111,4	122,1	120,6	112,1	117,1
Hushållens konsumtionsutgifter totalt		102,8	119,9	122,2	124,3	126,7	129,8

1) Classification of Individual Consumption by Purpose.

2) Brott i tidsserien mellan 2001 och 2002 beroende på ny varufördelning inom gruppen 01 Livsmedel och icke alkoholhaltiga drycker.

Källa: SCB, Nationalräkenskaperna.